

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в кріп. 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 ал., Німеччині 7-50 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 15 л.
лей, Болгарії 7-50 ал., Австрії
7-50 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до адмін.
СТРАЖІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Рік змін без змін.

Львів, 13. травня 1927.

Рік панування польських «непартийників» під крилами побідного марш. Пілсудського, рік анонсованої й несмачно возвеличуваної численними рептиліями і рептильками «моральної санації» — це рік змін без змін, рік великих слів без чинних наслідків, рік авторекламами тієї самої тандити старого режиму.

Прихід до влади «пустельника» з Сулейка і його гвардії попередив травневий переворот у Варшаві, переворот давно назрілий і передбачуваний всіми, що мають політичний інстинкт і вміють аналізувати та вичувати події. Ще 24.го квітня 1926 в статті «Всім, всім, всім» розглядали ми переворотові можливості, аналізували три змагаючи до влади табори (реакційно-фашистський, центр-лівий з марш. Пілсудським і крайно-лівий, комуністичний) та заповіли неминучу перемогу неофашизму марш. Пілсудського. У висновках тієї статті писали ми:

«Стабілізація центр-лівого перевороту привела до виснаження політичної ситуації і правдоподібно до розв'язки деяких політичних квестів, але ледь чи розв'язала б гострий вузол економічного розкладу».

І переворот прийшов три тижні пізніше, переворот кривавий, викликаючи радість в одних, а смуток і глуху лють у других. Ми стояли осторонь, нічого не сподівалося і нічого не жалючі.

Переворот виніс на вершини влади марш. Пілсудського і його умундурованих людей з дефензивної і зпоза неї, а сьогодні минає перший адміністративний рік діяльності травневих «санаторів».

Рік «моральної санації» — це в загальному рік змін без змін. Однак не можна сказати, що ніщо не змінилось. Зміни є, але головним чином формального характеру. Диктатуру польських партій заступила маскована військова диктатура з одночасним припиненням союму і введенням до рівня нешкідливого вентиляційного органу. Союм, який в час не здобувся на самопошану і не розв'язався, сьогодні творить декорацію маскованій диктатурі, ухвалюючи пропозиції йому державний бюджет. На тому кінчається його роля. Всю владу, між іншим і законодавчу, прибрав до своїх рук уряд на основі вимушених повноважень. Органічною, складовою частиною маскованій диктатури є візантійська церемоніальність, чисто зовнішній прийом, якими урядові чинники намагаються піднести повагу влади.

Поза тим все остало фактично по старому. Марш. Пілсудський мав відвагу виступити збройно проти Хієно-Пяста, повалити о с о б и, однак в загальному зберіг створений ним режим і досягнення «народового» курсу в ділянці національної політики. Стабілізація політичної ситуації наступила в деякій мірі, головним з огляду на закордонну політику і «національні меншості». Шість серій справ увязнили активність хієно-п'ястівського табору і не звернули його різким фронтом проти теперішніх державів влади. Своєю приглушеною опозицією, своєю ладною тактикою поборювання маршала Пілсудського всеполюки вивели велику дозу «патріотизму» і тим чином дали «санаторам» змо-

До масового ширення!!

Виборчу ординацію для громад з докладними поясненнями

всіх стадій громадських виборів, порадами та взорами рекламації, повноважень, відкликів і т. ін. подає і освітлює 8-сторінкова «Свобода» ч. 20.

Ціна примірника 0-40, 50 примірників 16 зол., 100 прим. 32 зол. — Замовляти:

в Адміністрації «Свободи» Львів, Ринок 10.

ту твердше всадовитися в сідло влади. Усунення з арени внутрішнього польського життя збанкрутованого, перепартійненого союму робить назверх враження політичної сушільності Польщі. Наступив такий деякий, хоч дуже дрібний зріст польського значіння на міжнародній арені завдяки напруженню британсько-радянських відносин. Та в парі з тим зазначилося ще більше осамітнення Польщі на європейському континенті. Балтійські держави з одного боку і Франція з другого значно охололи до Польщі. З політичних питань у більшому розмірі не розв'язано ні одного.

Зате уряд марш. Пілсудського може похвалитися невеличкими успіхами в економічній ділянці. Найважливішим з них припинення спадку валюти і переходе до усталізації золотого на означеній висоті. Однак це успіх не так уряду «моральної санації», як витвореної ситуації у зв'язку з англійським вугільним страйком і вивозом збіжжя за границю. Та після цього свята прийшли знову гіркі будні. Спадок польської валюти здержано, але в суті річ це Пиргова перемога, бо на протязі «санашнього» року до рожничка взяла неабиякий розмах. Валюту усталізовано переходно, але виключно зверхньо, цифрово, у відношенні до чужої валюти, а не внутрішньо. Внутрішня вартість золотого значно перевищує зверхню. І тому то від довгого часу розвинено на широку скалю передпозичкову акцію. Єдиним щастям у створеній ситуації є мабуть згода марш. Пілсудського на затагнення закордонної позички.

В адміністративній ділянці наступили тільки деякі зміни особового характеру, які зовсім не впливають на зміну режиму, головним у відношенні до «чужоплемінців». Правда, форма, поведінка представників й агентів влади дещо змінилися. Брутальність, різкість і нечестність заступила гладкість поведінки, однак всадовлений Габський і тов. зміст зберіг свою творчість і силу. Нова інструція для поліції, насажуючи поліційним функціонерам змінити форму поведінки у відношенні до громадян, однак одночасно без обмежень дає їм право користуватися стрільною зброєю проти горожан. Розуміється, наскільки нижчі функціонери польської влади прибрали лагідніший тон, настільки різкість і грубість (або як каже пос. Дашинський — «личаківський тон») проявилася у верховних представників влади.

Національна політика «моральних санаторів» уже була обговорена нами в статті «Меншостевий біляс» з нагоди інтерв'ю мін. Василевського. Є вона теж формального характеру, дрібничкова і несутня. В принципі уряд марш. Пілсудського під покривом «правности» петрифікує досягнення всіх попередніх польських урядів, що довели до

ліквідації добре набутих прав не-польських народів, а в першу чергу українців, а одночасно намагається робити вітер для закордону формальними «уступками» (обіжники мін. Добруцького, касові курси на Волині то що).

Репресійні засоби за останній рік зросли непомірно. Виявилися вони між іншим у «розв'язанні» Білоруської Громади й ув'язненні білоруських послів та погрозх «розв'язати» Сель-Роб і УНДО. Сподівання на злагодження репресійного режиму взагалі виявилися безосновними. Амністійна акція не дала ніяких вислідів. Тюрми за «санашнього» уряду переповнені ще більше, як за Хієно-Пяста. Поруч з тим іде намагання «приєднати» собі «чужоплемінне» населення при допомозі рептильної преси і підсилювання розкладової акції руками і вчинками здеморалізованого, продажного і рабського елементу.

Отже по суті нічого не змінилось. Не диво, що в польському громадянстві панує песимізм і розчарування. Ми нічого не сподівалися і тому не маємо причин до розчарування. Минув рік змін без змін. Не зачепив він нас. Ми далі, як і передтим, ідемо своїми шляхами.

3 самоуправних містерій.

Як господарити громадським до-
брам самоуправна комісарщина?

Вправді вже розписані громадські вибори до сільських і міських рад, але невідома покищо доля повітових рад, що мають у повітах завершувати ерархію самоуправних громадських установ. І мабуть тому, щоби звернути й на себе належну увагу, деякі повітові виділи, всі переважно зложені з наказних, тобто призначених адміністрацією, членів, дають про себе небуденні знаки життя. Не так давно нотували ми соломонів у свою користь рішення дрогобичського «презеса» повітового самоуправного виділу в справі спору між одним громадою і ним як власником ліса, а нині маємо нагоду занотувати новий зразок самоуправної «політики» повітового виділу в Калуші. Та калуська самоуправна містерія, про яку пишемо, належить до зовсім іншої категорії подвигів тих наказних і розпоряджаючихся беззаконно народним і громадським майном чинників. В Дрогобичі підкладом голосної події соломонів судів були приватні інтереси «презеса» і власника і спорядчої сторони в одній особі. В Калуші справа має інший підклад, бо «народовий», підклад «братнього» колонізаційного походу на нас, з окрема на душі нашої дітвори.

Ось не так давно купив калуський повітовий виділ за гроші, зібрані з усього населення повіту і за гроші з судових кар реальність, зложену з шістьох моргів поля разом

НА ДАТИ до 10 місяців

Обува —
Одіж —
2052 12-12
Сукно
порукає українська фірма
«РЕГУЛЯТОР»
Львів Ринок 43. Тел. 15-70

з будинками: хатою, доволі обширною, стодолюю і сійнею. Куплений масточок призначив під «Дім старців і калік» у Калуші. Однак досі ця фундація повітового виділу існувала лише на папері і ніхтс якось не брався за те, щоби її віддати для вжитку старців і калік. А ось останніми часами рознеслися чутки про те, що тойже повітовий виділ рішив не урохомляти названої фундації зовсім, а віддати все майно з полем, хатою і будинками польській «охронці» в Калуші, яка, до речі кажучи, має всього 14 дітей в той час, коли існуючий там український захист утримує аж 32 дітей. Щоби цей свій плян якнайскоріше зреалізувати та поставити все населення Калуша і повіту перед доконаний факт, поробив повітовий виділ тихцем усі можливі заходи для того, щоби одержати на ту свою «зделку» дозвіл і затвердження Тимчасового Самоуправного Виділу у Львові.

Довідавшись про те, калуські українці вельми занепокоїлися долею купленого за гроші всього населення повіту майна і звернулися за інформаціями до Самоуправного Виділу у Львові. Той potwierдив все вгорі сказане і ствердив, що від калуського повітового виділу наспіли відповідні матеріали і подання про дозвіл на передачу названого майна польській захоронці. Самозрозуміло, що при розгляді та вирішуванні цієї справи відповідними чинниками львівського Тимчасового Самоуправного Виділу, вирішати її по лінії бажань і політики калуського повітового виділу.

Та всеж калуські українці не можуть пригладитися зі стоїчним спокоєм і зі заложеними руками колонізаційним і майоризаційним експериментам тимчасових, безвідповідальних господарів громадським добром повіту. Бож те, що вони рішили зробити з названим добром, набути за гріш українських селян і робітників повіту та українських міщан Калуша, словом за гроші подавляючої більшості українського населення повіту, є яскравим надужиттям і безправством. Всім надто добре відомо польонізаційна роля всяких польських «охронець» і «пшитулків», щоби ми не знали, яка буде роля й тієї калуської «охронки», що має стати на ног коштом описаного добра. Не вже український захист не потребує майна?

Місцеві українці як міста, такі повіту мусять використати всі доступні для них засоби боротьби, щоби до наміченого, кривдячого всеукраїнське населення повіту акту не допустити, бож і воно потребує теж уфундувати свої захоронки. З польонізаційною і руйнуючою наше населення роботою всяких польських, пересяканих зоологічних шовінізмом, і до того безвідповідальних чинників треба боротися не покладаючи рук. А всякі акти безправства треба використовувати не тільки в краю, але за кордоном, у широкому культурному світі як за-

сіб проти політики кривди та внаслідку польських чинників над українською більшістю населення на йогож власній землі. Нехай знає світ, якими крутими шляхами і якими засобами виконують над українським народом нечужий всесторонній а не тільки політичний гнет, як урядують політику нищення і руйніті, що недавно ще самі плакали і нарікали перед цілим світом на пруські і російські насильства над ними самими. Ні один випадок надзв'язання над нашим народом не сміє йти в забуття і не сміє пропасти для нас безслідно, бо кожний треба втиснути в історію нашої мартирології та використати його перед цілим культурним світом як зразок "толеранції" наших наділених нині силою сусідів.

В. М.

Перед громадськими виборами.

УСРП. в справі громадського самоврядування.

Головна Управа Соціалістично-Радикальної Партії на відбудому 7. травня пр. засіданні ознайомила своє становище до розписаних виборів до громадських рад.

УСРП протестує проти курйальної виборчої ординації і заявляє, що й далі вестиме боротьбу за вільні ради, обрані вільними голосами у вільних українських громадах. Одночасно УСРП вестиме боротьбу за скасування теперішніх повітових рад і новітніх видів та за вільний союз громад.

Рахуючись з розписання виборів до громадських рад на основі курйальної системи, УСРП вважає konieczним використати ці вибори, щоб

достаточно положити кінець безправству і руйнівству комісарської диктатури по громадах, здобути громадські ради в руки діючих, чесних представників українського працюючого селянства і робітництва, аби громади могли стати забором проти всякого визиску, неволі, безправства, культурної і соціальної реакції та були догодячим ґрунтом для дальшої подільної боротьби за необмежене національне самоопрацювання і культурний поступ українського народу.

Змаганням і метою УСРП у теперішній виборчій акції є: усунути від членства в громадах нахисних війтів і їх поплечників; не допустити до громадських рад

павських, поліцейських та старостинських прислужників і вважати громадських шкідників і вибрати до громадських рад чесних, непохитних і свідомих громадян.

Виборча боротьба повинна розвиватися по дній унекаження безправних і шкідливих зареждель і постанов наказних виїтів, за повернення громадам українського національного характеру; за опіку над українським шкільництвом, за шкільну і позашкільну освіту, опіку і підтримку українських культурно-освітніх, господарських і професійних організацій, опіку над убогими і безробітними та самопомогою, поширення соціальної і санітарної опіки на село, сільсько-господарського поступу, розбудови громадських доріг і мостів, оборони громад перед польськими адміністраційними і поліційними чинниками, підтримку мирового судівництва, оборону перед чужинською колонізацією і т. і.

В містах до цієї платформи слід іще додати розбудову робітничих домів, розбудову вулиць та гігієнічних улаждень робітничих, ремісничих кварталів і передмість, знесення оплат при відїї селян до міста, підтримки іміграції українських працівників з сіл до міст.

На основі цих засад доручує Головна Управа всім членам УСРП на місцях приспівувати до праці за волю українських громад усіх чесних українських людей без огляду на їх партійну приналежність. Але тільки таких людей, що вище ставлять справу й інтерес народу, як свою приватну.

50-ліття визволення балканських славян.

Вшанування 50-річчя боротьби за визволення балканських славян в Українському Правні. Т-ві в ЧСР.

З приводу 50-річчя боротьби за визволення балканських славян "Українське Правничє Т-во в ЧСР" влаштувало вчорашнє засідання. Засідання не відбулося 25. квітня в одній із саль Карлового Університету. На засіданні, крім членів Т-ва і представників українських організацій, явилися і чехи. Незвичайно відважне враження на всіх присутніх зробив факт прибуття на це скромне засідання Українського Правничє Т-ва посла Югославії в ЧСР, д-ра Лазаревича. Факт прибуття на засідання Т-ва посла Югославії зро-

бив враження тим більше, що в той-же самий день і час у Праському Національному Музеї відбувалося офіційне прочиште свято з приводу тої самої річниці з участю представників влади, міста Праги, соціальних організацій, а також і росіян. На офіційному святі в музеї Югославію заступав консул Врананович.

При гучних оплесках присутніх д-р Лазаревич заіграв почесне місце в президії зборів. Від болгарського представництва в Празі (Legation de Bulgarie Prague) за підписом Chargé d'Affaires п. Алтінова Товариство одержало привітний лист на французькій мові.

Засідання відкрив голова Т-ва проф. Р. Лашенко. В своїй промові проф. Лашенко вказав на давні культурно-історичні зв'язки південних славян з Україною. Промовець вказував на те, що після прийняття християнства Україною — з Візантії християнська культура ширилася на Україні головню під впливами Болгарії, яка прийняла християнство 100 років раніше. Проф. Лашенко згадував окремі літературні твори і окремі пам'ятки, які прийшли на Україну з Болгарії і які мали велике значіння для закріплення на Україні християнської культури. Спинився промовець і на сербських впливах. Турецькі завоювання припинили блискучий розвиток старої славянської культури. Втрату політичної незалежності Болгарією в 1393 р. (т. зв. другим, Терновським Болгарським Царством) і упадок сербської незалежності по битві на Косовім полі 1389 р. — мали для південних славян, їх історії і культури тяжкі наслідки. Але створення міцної Отоманської імперії після завоювання турками Константинополя в 1453 р. потягло за собою тяжкі наслідки і для України. Промовець спинився на війнах України в XVI та першій половині XVII в. з татарами і турками. По-завалена своєї політичної незалежності, борючись увесь час за неї, Україна не могла не спочувати тяжкій долі балканських славян. Виправи на чайках заповрожені Чорним Морем на береги Анатолії з метою визволення "християнських невольників" — неволі агарянської — мали на увазі не лише здобич, а й ідейні цілі. Про те говорять нам історичні думи та пісні, це саме відбив у своїх поетичних творах (як "Невольник", "Гамалія") і Тарас Шевченко. Це все утворювало певні моральні зв'язки українців з південними

слав'янами, що перебували під турецькою гегемонією.

Ідея визволення балканських славян жила в свідомості українців. І у війні 1877—78 рр. за цю ідею була пролита українська кров, бо в тій російській армії, що рушила за Дунай, було дуже багато дітей матері нашої України. По-завалені царями своєї політичної незалежності, українці діли безкорисно свою кров за визволення братніх славянських народів.

На пропозицію промовця пам'ять вбавних у тій боротьбі вшановано повстанням з місць.

Проф. Шербина поділився з присутніми своїми особистими споминами про початок війни 1877—1878 рр. Історія вде, — казав промовець, — до закріплення ідеї політичної незалежності кожного поодинокого народу. Ця тенденція в наш час помічається всюди — на цілому світі, навіть на островах... Всі народи мусять бути вільні й політично самостійні і повинні бути будь-якої гегемонії одного народу над другим...

Третій промовець, проф. О. Мицюк зрозумів великий доклад про аграрні реформи в Болгарії і Югославії в історичній послідовності тих реформ аж до останнього часу. Зокрема промовець спинився на аграрних реформах в Югославії, підкреслюючи спеціальні засоби в переведженні реформ у кожній поодинокій землі, що входить у склад сучасної Югославії (в Хорватії, Славонії, Боснії, Герцеговині, Банаті, Далматії). Доклад проф. Мицюка, хоч і протягнувся більш ніж півтори години, вислухали присутні з живим інтересом і то тим більшим, що референт часто робив цікаві паралелі зі станом аграрної справи на Україні. Присутній на зборах посол Югославії д-р Лазаревич висловив по докладі проф. Мицюка своє задоволення з приводу виявленої українським дослідником зацікавленості до одної із найважливіших справ його батьківщини.

В розмові з членами президії Правничє Т-ва д-р Лазаревич заявив, що серби починають уже потребу відділювати "русских" від українців...

За весь час існування в Празі української еміграції це був перший крок до наведення культурних зв'язків з нашими південно-славянськими братами.

ІВ. НІМЧУК.

Культ поляглих героїв.

Реферат на установчих зборах "Т-ва охорони воєнних могил" у Львові.

(Продовження.)

У сусідів і в чужинців.

Про те, як поступають під цим оглядом інші народи, а хочби наші найближчі сусіди, не треба, здається, ширше розводитися. Адже бачимо на кожному кроці, як поляки використовують кожну найменшу нагоду, всяку, нераз дуже дрібну, маловажну подію в своїм національній житті, аби тільки утретували й передати її чи то у формі мраморної таблиці, чи у формі камінної або залізної статуї на спомин своїм нащадкам. А вже культом і пієтизмом до могил і діл своїх повстанців, своїх легіоністів і вважали своїх поляглих — поляки можуть стати добрим приміром не тільки для нас одних. Одинокі може йти завдяки відомості їх солідності і систематичності повели справу упорядкування могил своїх поляглих як у себе на батьківщині, так усюди в світі, де розсіяні могили їх борців, краще від поляків, просто зразково. Алеж німці — стара, культурна нація, що розуміють добре вагу традиції, що знають цінну героїства й посягають, не диво, що їх товариство охорони воєнних могил має мільйони членів, а маючи потрібні матеріальні засоби, може розгнати належну опіку й нагляд над могилами своїх погиблих земляків дійсно в цілому світі.

Зрештою подібно роблять і всі інші народи, особливо в останніх роках, після закінчення великої війни. Адже нераз чули ми й читали, як гарно упорядкували у себе могили поляглих борців італійців, французів, бельгійців, англійців. І то могили не тільки своїх поляглих, але й могили недавніх ворогів, що спочили на їх території. А вже культ незнамого жовніра в тих державах не має собі нічого рівного! Бо там справді цілий нарід клонить свої голови перед героїзмом своїх погиблих у війні синів і набирає біля їх могил нової життєвої сили, нового гарту, нової енергії й охоти до творчої праці.

Я мар нагодувати в Австрії багато па-

м'ятників у честь поляглих. В цій малій державі не проходило в перших роках по війні ні одної неділі, ні одного свята, в яких не відслонено бодай кількох пам'ятників на спомин учасників світової війни; не один з тих пам'ятників, навіть на глухій провінції, є твором вназначеного артиста, тому ці пам'ятники представляють собою нерідко високу мистецьку вартість. А скільки нікому незаних, укріплених талантів мали змогу при цій нагоді виявити себе, дати себе пізнати! Бож більшість тих пам'ятників є твором нефахових, нерутинованих і некавалікованих людей — просто в народній гушлі. Віденські ілюстровані тижневики (*Wiener Bilder* і *Das interessante Blatt*) приносили ще до недавня в кожному числі по кілька зразків таких пам'ятників, які, думаю, можна дуже добре принорувати, есентуально з деякими змінами, й у нас.

Коли ми вже при Австрії, то я позволю собі навести ще один характеристичний приклад пошани й культу поляглих. А саме є на великанському, т. зв. центральному цвинтарі у Відні окремий Цвинтар Слави, на якому поховані жовніри всіх народів б. австро-угорської монархії, разом понад 16.000, що померли переважно від ран по віденських шпиталях. Цей цвинтар удержує зразково громада Відня і на ньому є величавий пам'ятник, твір найбільшого віденського скульптора Ганака. Поза тим є там окремі поля-цвинтарі для поляглих б. ворогів: італійців, французів, англійців, румунів, росіян і сербів. І ось знаменна річ: коли на цвинтарях поляглих італійців, французів, англійців, а віднедавна й румунів красуються гарні пам'ятники і самі ті цвинтарі вдержані в найкращій порядку (очевидно, заходом правительств чи радше представництва дотичних держав), то цвинтарі російський і сербський в повному занедбанні, ледаві з кількома поломаними дерев'яними хрестами, на яких написів уже ніхто не відчитас. Чиже це не проречисте мірило культури всіх тих держав і народів?

Значіння пам'ятників поляглим.

А тепер кілька слів про виховуюче значіння пам'ятників у честь поляглих чи відповідних пам'яткових таблиць на їх спомин.

Уже вище підкреснено вагу таких пам'ятників в освідженні й укріпленні національно-державної свідомості. Вони найважливіший, в нас

слике одинокий засіб для плетання давню перерваної і щойно у світовій і визвольній війні знову наведеної історичної традиції. Вони кожного дня говоритимуть до нас, що діє як започаткували і за яке наклали на ловами наші борці, ще не довершено... Коли на такому пам'ятнику чи пам'ятковій таблиці вирилі імена й назви всіх погиблих з даного села чи міста, очевидно, з відповідним пояснюючим текстом — то чиже до такого пам'ятника не линутиме постійно думка рідні, друзів і знайомих покійників, словом: думка цілої громади? Тільки подумати, який вплив малоб це на молоде українське покоління, яке вчиться переважно в чужій школі, яке починає вже забувати таке ще недавнє минуле, якби так у кожній нашій церкві на селі чи в місті була прибіта таблиця з тривалого матеріалу, з відповідним написом і повним списом усіх поляглих з даної місцевості! А це чейже дуже легко зробити, бо кошти такої таблиці на одну громаду мінімальні. Одна тямуча одиниця в місцевості — і гарячина, хоч і скромна пам'ятка з великих діл нагадуватиме грядущим поколінням про ті часті й ті жертви, яких вони від нас вимагали. Більша, багатша місцевість спроможеться без великого труду й на відповідний пам'ятник, на який, очевидно, не сміє також бракувати повного спису поляглих. В культурних чужинців має аж такі пам'ятники не тільки кожне майже село, а й ріжні їх товариства, організації, школи, банки й інші установи утретували пам'ять своїх погиблих членів-героїв коли не пам'ятником, то відповідною таблицею, образом або чимсь подібним. Це ми повинні також наслідувати. Особливо в нинішніх часах, по наших страшенних переживаннях і великих невдачах, треба нам більше як колинебудь звертати увагу на пошанування й поглиблення культу нашої традиції, на утретування пам'яті й діл наших поляглих, на придбання нових культурних цінностей і вартостей, щоб і свій і сусід і далекий чужинець, бачивши їх, знав, що ми справді культурний народ, що дорожимо нашими національними сакрами, що вміємо пошанувати культ заслужених предків, культ героїв. Бо тільки народи на найнижчому шаблі культури не зберігають пам'ятки минулого, не лишають ніяких слідів своєї діяльності, своєї праці і своїх діл — нащадкам в навуку й до наслідвання! (Продовження буде.)

Жерти слати на адресу: Львів, П
вале 7, Земельний Банк Гіпотечн
книжечка ч. 1141.

Головна Торговельна Агенція Крайового Молодеческого Союзу „Маслосоюз“ відкриття з дня 18. травня 1927 і починаючи від тогочас для всіх союзників молодеческого та ж залітено-союзників в сферах торгівлі маслом, організації його виробу, опалювання і збуту та освоювання нових молодеческих належностей зберігати, або через свої Відділи на адресу: Агенція „Маслосоюз“, Львів, вул. Костюшицька 1-а. — **Торговельна „Маслосоюз“.** 2135 1-2

Дописи.

Камінь Струмилова. (До допису про свято Шенченка). У своєму дописі в ч. 89 „Ліва“ дозволив собі шановний дописувач на досить неприємне обмужавлення сільського духовенства і за того, що воно не було на концерті в честь Т. Шенченка 27. березня в р. Шановний дописувач цілком не бере під увагу, що концерт був улагоджений в неділю, а величезний піст, коли духовенство має найбільше праці в парохії. А вже цілком не згідне з правдою те, що в день дії пісні в торгівельний день шан. дописувач бачив майже в компанії наше духовенство, якого воно уникалося по торговельній поміркованості лихварів, а описав на радість добре пороблених інтересів записувача в шпичку п. Д. Якби то такі інтереси може робити духовенство на торговельній в теперішніх часах? Далеке констатую, що модний зі священників не був того дня в шпичку п. Д., бо сільське духовенство не стоїть так добре матеріально, щоб могло собі на таке дозволити. **О. М. З.**

Панітайно: Рідна Школа — це на родня фортеця, це певний захист в добі нхоліття!

Зі спорту.

На маргінесі мему „Україна“ — „Погонь“ (Стрий).

Від Реда. Містимо цю статтю з уваги на цікавий підхід автора до справи і на ті високі вимоги, що їх він ставить до українського спорту, який ніяк не може вийти з пеленку.

Я в дечому не погоджуюся з опінією футбольного референта поведінкового „Піла“. Вважаю, що „Україна“ виграє меча „Погоню“ (Стрий) незаслужено і грає в обох половинах гірше від „Погоні“, аж до 5-хвилинного фінішу, в якому грає дуже добре. Форма гри „України“ у весняній сезоні не поліпшується. Грі „України“ не достатє рутини, гострого старту і об'єктивної критики.

Наші спортивні референти обмежуються до повільного опису ходу гри, показують добрі моменти наших гравців, а ніколи не напиктують основних недоліків гри нашого лідера. (На жаль, навіть найкраща наша критика виводить чомусь гравців з уваги!) — Реда. Треба, щоб управа і гравці клубу „Україна“ знали, що видні бачать і розуміють добре недоліки їх гри і критикують їх, але зі широти і тільки на те щоб недоліки були усунені, а форма „України“ поліпшилася. Вам тільки лише поліпшуватися. Ви, або ваші юніори, мусите побити „Гасмоню“, „Погоню“, „Лугарю“, „Славю“ англійці — і вибороти колись українському футболу честь олімпійського переможця. Лише так мусить думати кожний український громадянин і спортсмен. Хто в спорті без компромісу не змагає до рекорду, той не спортсмен. Хто говорить: Коби ми так грали, як „Гасмонь“, на разі буде з нас, той є спортивний дефістис.

У футболі наважувати не тяжко дійти до слави. Добрий приклад дають амбітні італійські футболісти, що в останніх роках бойовий запалом вийшли на чолі континентального футболу: який приклад дають мадри, що доведеним були одні в лідерів в Європі, а інші через анекдоту гру сходять з горизонту.

Перша велика недолік гри „України“: „Україна“ не має зовсім гравців рутини. На те є рада: тренувати, не переставати грати один день. Потім є в „Україні“ правдива манія високої гри, себто відбавлення м'яча в повітря. Слід би вже з пошукування для самого слова „футбол“ більше грати ногами, а менше головою! Для головних залишати дуже почесне заняття: добре комбинувати. На європейських континенті давно закинули високу гру, а грають гру підвазку, а головну приземну. Тому, бо в приземній грі, де грається виключно ногою, легше зіставляти м'яч на площі, ніж у просторі: бо гравець має більше можливості скерувати м'яч, куди хоче, а це то, що око має спроможність слідувати м'ячу до самого удару: бо м'яч коштує більше гостріше і влучає швидше; бо поповнює вужикомувати силу розгону гравця, який в бігу стріляє; бо при приземній грі є менше козлів; бо при приземній грі гравець менше мучиться.

Високу гру гравці англійські професіонали, бо лише вони мають ту велику техніку, якої для неї треба. Для слабшої дружини є все вигідніше грати приземну гру. Нехай собі протиник гравець високу, а ви кожний здобутий м'яч спроваджуєте на землю і граєте даліше гру приземну: не дайтеся ніколи прати протиником до гри високої! Висока гра є добра під ворота-

ми, бо там є добрий кожна метода, щоб вилучати м'яч у неприємельську сітку.

Гравець повинен постійно пам'ятати, що кожний м'яч, який він дістає на ногу, має призначення опинитися в неприємельських воротах. Через те м'яч повинен іти скоро і консеквентно через подання або просто а ногою у ворожу сітку. Берпереставна думка про таку абсолютну консеквентно м'яча родить консеквентно, а цюжно з комбинуванням ведена футбольна гра є правдивим спортом.

То зовсім не спортивний значай, щоб гравці пригладалися з флегмою, як один з них по черзі роздиратися за м'ячем. Належність співграти! Щоб ми, кожний зокрема, були навіть технічним феноменом, то доки не буде повністю співграти зі сполучачами — наша гра буде безплідна. М'яч треба в кожній позиції добігати. Добрий гравець не впадає нікого м'яча за страченого. М'яч слід відкопувати все дошляно, а не, щоб його лише позбутися в сполучач нехай собі вже його адобуває.

Не піддержувати ніколи м'яча при собі не потрібним ділом! Розставляється тактично по гриші, щоб шде грише було під досягом дружини. А не так, щоб як ворожий гравець нагадо передвереться, то всі десять гравців пускаються на нього!.. Гравець має своє святе право йти на м'яч всюди і безоглядно. Не боятися неприємельського гравця. Позбутися профіціональної пошпачення, підлягеною у польських футболістів. І вони її теж позбудуться, як пінуть грати зі своїми клубами.

Грати все якнайбільше фер, але все гостро. Гостра гра емоційно гравця і видає і є правдивим спортивним змаганням. М'ягка гра є псевдоспортом, бо вона інспірована страхом за свої кошти. Хто думає в грі про свою особу, той нехай зробить місце на гриші відважному, а сам з пледом і термосом з теплим молоком партитує в грі з трибуни. Противник ресектує лише відважного протиника. Якби ви зі своєю дівиною грою дісталися в руки італійцям, еспанцям або чехам, вони зробили би з вас салату.

Форвард є на те, щоб грав уперед, а не назад. Права, не раз тактика вимагає, щоб м'яч подати назад, але того не треба надумувати. Зноваж оба крила повинні в першу чергу завісіла пам'ятати, що як не можна безпечно подати м'яча середній напад, то треба пробиватися солю і стріляти самому.

Далше треба мати більше цивільної відваги й довіря в самого себе. Безплідну акцію на гриші розкладається протиник неприємельського фронту. Фронт проломлює гравець, а не м'яч. Не слід пускати м'яча далеко перед себе, бо противник не дасть його добігти, а сам м'яч не скомбинує і стріляється у ворота. Замітка як особливо важна для центрфорварда. Я чув у неділю на м'яч увагу молодого гимназиста, що Мурський не веде сам, бо бо йому не випадає, він стріляє лише з подання. Якщо не правда, то на правду, пане Мурський, уже від найближчого м'ячу змінити тактику. Не стадається бігти і вести м'яч при пробосів акції! Так роблять усі центри і всі найбільші „примадонни“. Так робив Орт з „Лугарі“, якого критика признала за найлішого центрфорварда континенту в останніх роках, перед ним був такийже Пляк зі „Спарти“ і сам олімпійський герой Анараде з „Уругаю“. Вкінці слід вистергати „свечок“, то імпульс спортивним навірм, але не лише шануючим себе гравцям. Врешті добрий гравець ніколи не відпочиває вже на гриші, але щойно в кабіні або в ліжку. На Заході практикується ще один значай, якого і в нас можна спробувати. А саме зручно затручують воротаря разом з м'ячем у сітку.

З „України“ мають вироблені гриші вальори Кобзар і Мурський. Решті потрібного доброго дрілю, а тим фінансо слабшим ще кулешки.

До управи гриша мало дві просьби: щоб заривали огидні калюжі під воротами і скосили траву на гриші.

Інж. Богдан Пучаковський.

ОПОВІСТКИ.

Пригада Загальні Збори членів „Мішанського Брацтва“ відбудуться завтра 14. травня (субота) о год. 8-й вечером в льокалі т-ва „Руська З.“ — Вид і л. 2133

Рада Луцької Повітової „Прогреси“ подає до відома, що при Луцькій „Прогреси“ відкривається посада повітового освітнього інструктора. Мешкання для інструктора при „Прогреси“, місячна плата до умови з Радою „Прогреси“. Прохання о призначення з відповідними документами і рекомендаціями надсилати до Ради „Прогреси“ (м. Луцьк, Ягелянська 93 Т-во „Прогреси“) до 22. травня ч. р. — **Рада „Прогреси“.** 1-1

Загальні Збори агрономічно-технічного товариства „Праця“ ім. Івана Нежинського у Львові відбудуться в суботу, дня 21. травня 1927. р. о год. 7. вечером в льокалі товариства „Львів, Ринок ч. 10/11. зі співаючим порядком наряд: 1) Отворення зборів, 2) Відчитання і прийняття протоколу з останніх загальних зборів, 3) Звіт з діяльності товариства, 4) Звіт касовий, 5) Внески Контрольної Комісії, 6) Вибір Ради Товариства (голова, шістьох членів Ради і трьох заступників), 7) Контрольної Комісії (3 членів), 8) Внески і залити. — **Рада Товариства.** 2142 1-1

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ.

ІДЕАЛЬНА ПІСТА до зубів **КРЕМ** перловини Ісатонич Львів, 956132-7

2 ЗОЛ. контує срібний ланцюшок на шнур у Манди, Коперника 14. 1773д 5-7

ГОДИНИКИ прецізійні направляє дешевіо продає **Юліан Донбровський-Пав Розважеский** Львів, Готель Жоржа, Академічна 2, Біжутерія, також срібно власного виробу. — Догідні усліва. 2025 6-7

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військових і поборовах справах, інформації, вношення подяки, заступництво сторін. Львів, вул. Пекарська 47/11. 2121 2-24

РУТИНОВАНОГО соліштитора адвокатою, пишучого планово за диктатором на машині, пошукує негайно адвокат д-р Чирівський в Бродах; долучити свідоцтва, подати референції. 2101 5-5

ЮДИНИК Ваш буде найліпше направлений у Івана Сельтенрайха — Львів, площа Марійська 5. 1873а1 10-10

ПОШУКУЮ на Підкарпатті або в горах приміщення для себе і трое дітей на місяць ліпше, серпень в домі священика або учителя. Може допомогти в душпастирстві. Пожадане сороквіш ліс, ріка. Ласкаві зголошення до 15. VI. о. Лев Гаркавий Łódź, ul. Moniuszki 2. 2119 2-2

СТАРША інтелігентна, спокійна жінка, що розуміється на всякого рода господарстві, займається невиняливою кухнею, пошукує служби лише при малій родині, радо при одній особі. Зголошення до адмін. „Піла“ Львів, під Лукачова. 2143 1-2

ГОРОД триморговий на Вулиці, близько томавського перестанку до винаймлення. Ближні інформації в адвокатській канцелярії д-р А. Надрата і д-р В. Охримович Львів, вул. Домініканська 11/1. 2140

УЧЕНИКА або учениці пошукує **дентист Раппапорт** пл. Марійська 7 (до каньона de la Paix) приймат від 3-5. зголошення щоденно. 2141 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

2107 Перевіщення Рентгеном. 4-25

Лінарько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/11.

Плюмбування і випилення зубів без болю. Штучні зуби в каміюку і золоті на американську систему. Пациєнтів з провинці понагодується в найкоротшому часі. П. Т. урядовий і студентам значна знижка. 2016 Полекші в сплатах. 3-5

70 сот. казова лежачка з хітсьм. срібля
1 зол. 85 сот. велка лежачка з хіт. срібля
1 зол. 85 сот. велка лежачка з хіт. срібля
1 зол. 80 сот. велка лежачка з хіт. срібля
ГУТЕРМАН Сикстуська 14. 2135 1-3

Спеціальні

опаски проти обмужавлення жолудка. Підпаски на час тяжі. Пояси по полові. Опаски для отилях жінок. Пояси по перебудові операції. Бандажі заосмотрюючи найбільші і застарілі пропуклини. Бандажі на літаючу нирку. Гумові пачки проти жилаків і пухлини нир. Бандажі проти випадання і осування матки. Прямодержки проти горблення. Гумові мочники для слабих на міхур мужчин і жінок. Протези штучних нир і рук і т. п. поручає: **Бандажист Полячек в Самборі 24.** Циничи даром. 1940 9-10

Купелеве Заведення

ПІДЛЮТЕ 700 м. понад рівень моря

в Карпатах над Лімницею серед найбагатшої в лісі околиці Горганів. — Купелі горічі з мінеральною водою, купелі сонячні і купелі в Лімниці, вода мінеральна до шпички, харч зриваний і жентий. — Лічесь реставрація в місці на лікарське поручення, харч зриваний і жентий. — Лічесь вказівкам лікарів: ревматичне запалення сугавів і м'язів, іскіас, позаледові стани жіночих недуг, туберкульоз зазолів і костей, кривува, малокровія, катарі шлунка і шлук, та камінів мочевого дорі і недуг якимні матері. — **Купелевий сезон від 15. травня (має) 1927 р.** Ціни в першій і третій сезони нижчі. Стація заліз. Брошів на лінії Стрий-Станіславів. Замовлення на адресу: **Купелеве Заведення Підлюте, ноче Парашинський**

Українська адвокатська палатарія 2121 в Галичі. **АДВОКАТ** **Д-р Осип Меркун** заснував з дня 14. травня ч. р. адвокатську канцелярію в Галичі.

ЛЕЖАКИ

ФОТЕЛІ верандові

столи, крісла, буниці 2133 1-3

ЛІЖОЧКА дітоті

КИЛИМИ в великій виборі

поручає найдешевше

„Галицький Килим“

Філія: Галицька 5. Львів Коперника 11.

Тел. 30-32 Тел. 26-09

Подяка.

За послідну прислугу віддаю мой ба. п. найдорожій донці **Ірині Бердовській** дею дорогою шпиро дякують отню д-р Дзеринович, о. д-рові Лабі, Професорству, Товаришам та Товаришам 2139 **Родичі та родина**

Подяка.

Дня 27. квітня 1927 похоронили в свого можа д-ра Івана Семанюка (Марка Череминчу) при співучасті тисячів людей всіх народностей і верств. Всім, що своєю присутністю вшанували пам'яті Покиньки, складаю щиро подяку. В першій мірі дякую тим найбільшим другим мого покійного мужа, котрі в першій хвилині його горя несли мені поміч. А іменю ба. п. Василеві Стефанікові, Вл. п. д-р. М. Фісманюкові. За спеціальну поміч в похоронах щиро подяка Вл. п. д-р. М. Нікшевичу, посланикові міста і Л. Теодоровичу заст. маршала, Вл. п. д-р. Цюрюрам в Кобаках, Вл. п. мецен. Алаві, Вл. п. П. Прутковій в Сятині. Дякую Вл. п. мецен. М. і замислюючи Духовенству, що своєю присутністю звеличили сумний обряд і вшанували пам'яті мого мужа, а то: Вл. о. Іллі Орентуков, мецен. о. пар., Вл. о. соліт. І. Пропів, Вл. о. Я. Лутчаков, Вл. о. С. Турчанов, Вл. о. парох. Нікові, Вл. о. парох. В. Лушнінському, Вл. о. парох. Гравичському. Також дякую Вл. о. канон. Косинському лат. парохів, як також Вл. о. Амброзіві вірм. парох. за участь в похоронах. З найліпшою пошаною нагаду прошання для покійного від голови Прогреси Вл. п. проф. Михайла Галушницького, так само присутність Вл. о. мікста Леона Василевського, Вл. п. маршала вл. д-ра Миколая Кшиштофовича і Вл. д-ра Е. Гольдського старости в Сятині. Всім його товаришам партиним, які влізли на похорон під проводом Вл. п. д-ра Льва Бачинського складаю найбільшу подяку. Товаришам по фаху мого покійного мужа дякую за присутність на похороні а з окрема дякую Вл. п. мецен. М. і д-рові Скібі і д-рові Блюмерові за пращальні слова. Рівнож дякую Вл. п. Василеві Стефанікові, Вл. д-рові Львові Бачинському, Всім о. соліт. І. Пропіві та Михайлу Онницьковій, які свої слова жалістю кинули на гріб Покиньки. Дякую Вл. п. мецен. М. і д-рові Я. Окуневському, д-рові Т. Окуневському, проф. А. Крушельницькому, д-рові П. Партишському, д-рам Косинам, д-рам Косакам, д-рові Новаковському, П. Стефановичеві і всім знакомим і незнакомим, що своєю присутністю вдали покійному послідну прислугу. Рівнож дякую міщанському хорів, а ще більше дякую за улагодження похорону наших стародавним значаєм взяти домоному покійника сивими волами. І нашим селянам, що супроводжали мого мужа на місцевий спокій складаю щиро „Спасибі“ **ЖЕНА** 2137

Подяка.

Отсим дякую Товариствам: Головному Управі Рідної Школи, Науковому Товариству ім. Шевченка, Союзу Українських Адвокатів, Редакції Громадського Голосу, Червоній Калині, Головному Секретаріату Української Соціал. Радикал. ной Партії, Тов. допомоги емігрантів України, Народній Торговлі, Редакції „Вісника“, Українському Тов. Журналістів і Письменників, Редакції „Світ“ за вислові співучасті з причини смерті мого мужа Марка Череминши. — **ЖЕНА** 2119